

CHƯƠNG 40.

Paris. Khi biết ra ý định đi Mỹ của tôi, Daniel có vẻ buồn. Anh đã nói sau đó trong một buổi tập dượt: “Có thể rằng cô có lý, nhưng nếu là tôi, tôi sẽ chọn Âu Châu để bắt đầu lại một cuộc đời khác, hơn là nước Mỹ.”

Tôi hỏi tại sao?

Anh giải thích: “Nước Mỹ đặt giá trị vật chất lên hàng đầu sẽ không thích hợp được với những con người có một truyền thống tình cảm lâu dài như người Việt Nam. Ở đây, cô sẽ thoải mái hơn trong một nền văn hóa và phong tục có những điểm tương đồng với xứ sở cô.”

Tôi đáp rằng đồng ý với anh tất cả những điều vừa nói, nhưng giờ đây tôi không có quyền sống riêng cho chính mình nữa. Tương lai của đứa con tôi mới là vấn đề quan trọng.

Và tôi tiếp: “Người Việt Nam lưu vong chúng tôi không chỉ nghĩ đến miếng cơm manh áo mà còn phải nghĩ đến những cái gì xa hơn, liên quan đến đất nước dân tộc. Với tôi, một người đã sống 7 năm dưới chế độ Cộng Sản và trong một xứ nghèo đứng hàng thứ ba thế giới như xứ sở tôi thì bất cứ nơi nào trên quả địa cầu này cũng không còn quan trọng nữa trong cái nhìn về vật chất. Nhưng còn con tôi, cũng như tất cả những đứa trẻ Việt Nam khác cần phải được nuôi nấng, học hành đầy đủ. Tương lai dân tộc tôi trông mong phần lớn vào những đứa trẻ ấy.”

Rồi tôi kết luận: “Tôi yêu nước Pháp và nền văn hóa đẹp đẽ lâu đời của nước Pháp, nhưng ở đây, tôi không hy vọng dư dả để có đủ tiền cho con tôi vào đại học. Một nước Mỹ giàu có sẽ có thể khá hơn cho chúng tôi trong vấn đề này. Cái kiếp lưu vong không thể kéo dài mãi mãi. Phải nghĩ đến một ngày trở về. Và trong ngày trở về ấy, dù cách gì chăng nữa, lớp thế hệ đi sau cũng sẽ rất cần thiết cho dân tộc tôi.”

□

Sài Gòn tháng 10/1978.

Những trận mưa cuối cùng trong mùa tuy không còn dầm dề rả rích như dạo tháng Năm, cũng vẫn làm cho Sài Gòn mang bộ mặt ướt át, sùi sụt cả ngày.

Tôi nhận tin một cậu học trò cũ đã chết. Những lời thiết tha trần trụi trước phút lâm chung của cậu đã chính là những cú gõ mạnh lên sợi giây tình cảm trong trái tim tôi. Ước vọng cuối cùng là phải có ai đó đến tìm để báo cho tôi biết rằng cậu –trong phần hành một người lơ của chuyến xe dò chạy đường Sài Gòn & Long Khánh- đã chết nửa giờ sau khi ngã từ trên mui xuống đất.

Tôi hình dung rất nhanh cậu học trò 14 tuổi với dáng dấp gầy yếu khẳng khiu trong một lớp dạy ở Sài Gòn gần 10 năm trước. Cậu bé không có đặc điểm nào ngoài cái điều thường xuyên bị đám bạn cùng lớp hiếp đáp vì sự nhỏ nheo còm cõi trên thân thể cậu. Tình thầy trò chỉ kéo dài

vòn vẹn 9 tháng trong niên học năm ấy. Tôi rời Sài Gòn lên Dalat. Một lớp học trò mới lại đến để đẩy lui lớp học trò cũ vào trong kỷ niệm.

Điều tôi không ngờ là *sự vắng mặt* của mình vẫn còn được *tiếp tục hiện diện* trong ký ức của ai đó. Một điều càng không ngờ hơn nữa là tình cảm ưu ái mà tôi được dành cho ấy, lại xảy ra trong thời buổi đảo điên hôm nay, khi con người không còn đặt giá trị của lễ giáo, đạo đức lên hàng đầu.

Có thể là tôi bị quan khi tin rằng trong một xã hội Cộng Sản, điều đầu tiên cần phải bị diệt đi chính là tình cảm. Miền Nam Việt Nam chỉ mới bị Cộng Sản hóa từ vài năm nay nhưng cái cảnh con tố cha, vợ tố chồng và những băng hoại tư tưởng phát sinh từ chủ nghĩa vô thần, xảy ra không phải là ít. Vậy thì tình thầy trò khiêm nhường kia, làm sao còn tìm được chỗ đứng trong xã hội điên cuồng hiện nay?

Tuy nhiên, trong cái tâm hồn mù mịt niềm tin này, những lời tha thiết cuối cùng của người học trò cũ đã giống như một đốm sáng từ xa nơi chớp ngọn hải đăng cho những con tàu lạc lối trong đêm trên biển rộng. Cái Đẹp vẫn tồn tại trên từng mỗi sự kiện hằng ngày của cuộc sống. Và Tình Cảm, điểm chính yếu tạo nên cái Đẹp vẫn hiện hữu trong tâm hồn nhiều người Việt Nam, cho dù vật đổi sao dời, cho dù dâu bể tang thương.

[]